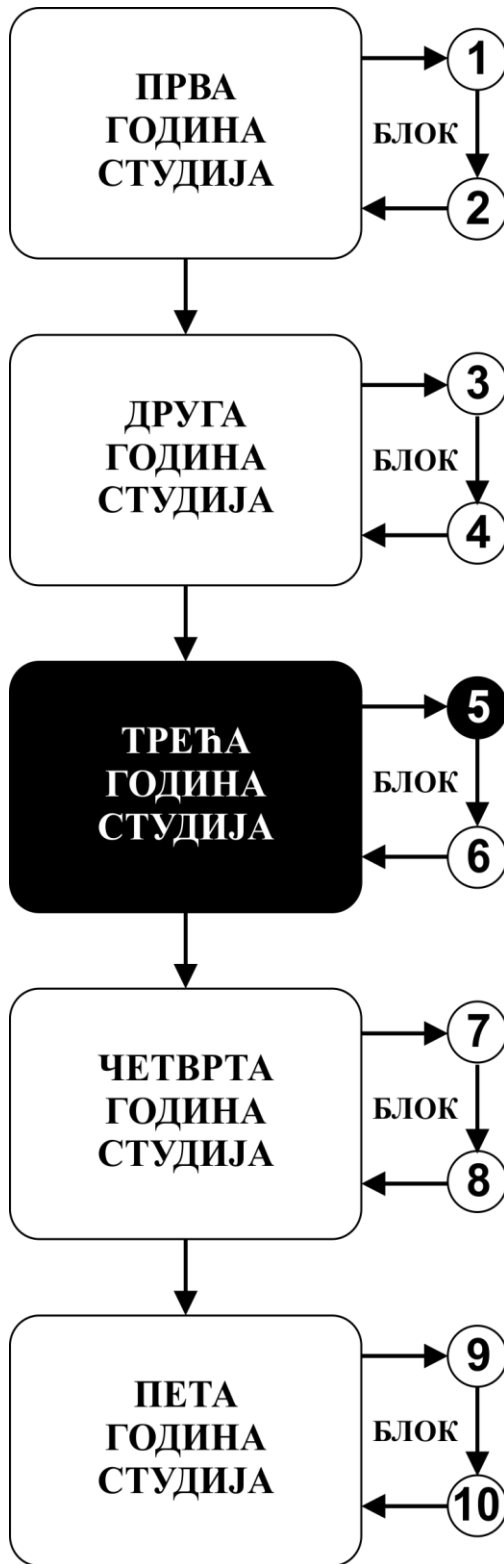

**ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ
СТУДИЈЕ ФАРМАЦИЈЕ**

ТРЕЋА ГОДИНА СТУДИЈА

школска 2024/2025

Предмет:

ФАРМАЦЕУТСКА ТЕХНОЛОГИЈА 1

Предмет се вреднује са 4 ЕСПБ. Недељно има 4 часа активне наставе (2 часа предавања и 2 часа рада у малој групи)

НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ:

РБ	Име и презиме	Email адреса	Звање
1.	др Ана Барјактаревић	ana.radovanovickg@gmail.com	Ванредни професор – руководилац предмета
2.	др Снежана Цупара	snezanacupara@yahoo.com	Редовни професор
3.	др Марина Томовић	marinapop@gmail.com	Ванредни професор
4.	др Јована Брадић	jovanabradickg@gmail.com	Ванредни професор
5.	др Аница Петровић	petkovicanica0@gmail.com	Доцент
6.	мр. пх. Маријана Анђић	andjicmarijana10@gmail.com	Асистент
7.	мр. пх. Марко Симић	simic.marko.kg@gmail.com	Сарадник у настави

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА:

Модул	Назив модула	Недеља	Предавањ а недељно	Рад у малој групи недељно	Наставник- руководилац модула
1	Увод у фармацеутску технологију; Прашкови; Раствори; Екстрактивни препарати, Амбалажа и паковање; Суспензије; Емулзије	7	2	2	Проф. др Ана Барјактаревић
2	Методe стерилизације; Изотонизација; Офталмолошки препарати; Получврсти препарати; Реологија; Чврсти лековити облици	8	2	2	Проф. др Ана Барјактаревић
					Σ 30+30=60

ОЦЕЊИВАЊЕ:

Оцена је еквивалентна броју стечених поена (види табеле). Поени се стичу на следећи начин:

ПРЕДИСПИТНЕ АКТИВНОСТИ

- 1. АКТИВНОСТ У ТОКУ НАСТАВЕ:** На овај начин студент може да стекне до 30 поена и то тако што на посебном делу вежбе одговара на два испитна питања из те недеље наставе и у складу са приказаним знањем добија 0-2 поена.

Шема за бодовање у оквиру предиспитних активности:

МОДУЛ		Активност у току наставе	Σ
1	Увод у фармацеутску технологију; Прашкови; Раствори; Екстрактивни препарати, Амбалажа и паковање; Суспензије; Емулзије	14	14
2	Методe стерилизације; Изотонизација, Офталмолошки препарати; Получврсти препарати; Реологија; Чврсти лековити облици	16	16
Σ		30	30

ЗАВРШНИ ИСПИТ:

- 1. ПРАКТИЧНИ ИСПИТ:** На завршном практичном испиту студент може остварити највише 20 поена. Практични испит обухвата прорачуне неопходне за израду магистрално или официнално прописаних препарата као и практичну израду једног фармацеутског облика.
- 2. ЗАВРШНИ ТЕСТ:** На завршном тесту студент може остварити највише 50 поена. Тест се састоји од 50 питања и обухвата целокупно градиво које је обрађивано током наставе; тачан одговор на свако питање вреди 1 поен. Услов за полагање завршног теста је положен практични испит.

Студент има право да изађе на полагање завршног испита уколико је у домену предиспитних активности остварио више од 50% поена предвиђених за недељну активност (активност модула 1 и активност модула 2). Да би положио испит, студент мора да оствари више од 50% поена на пољу предиспитних активности, као и више од 50% поена у оквиру целокупног завршног испита.

Коначна оцена се формира на следећи начин:

број освојених поена	оцена
0 - 50	5
51 – 60	6
61 – 70	7
71 – 80	8
81 - 90	9
91 - 100	10

ЛИТЕРАТУРА:

НАЗИВ УЏБЕНИКА	АУТОРИ	ИЗАДАВАЧ	БИБЛИОТЕКА
Увод у фармацеутску технологију, друго допуњено издање	Цупара С.	Факултет медицинских наука, Крагујевац 2020.	Има
Фармацеутска технологија са биофармацијом – I део.	Ђурић З.	Фармацеутски факултет Београд	Има
Практикум из фармацеутске технологије са биофармацијом – I део.	Јовановић М.	Фармацеутски факултет Београд	Има
Југословенска фармакопеја 2000, V издање.		Савезни завод за заштиту и унапређење здравља и савремена администрација, Београд	Има
Фармацеутска технологија са биофармацијом – приручник за практичну наставу	Вулета Г.	Фармацеутски факултет Београд	Нема
Ansel's pharmaceutical dosage forms and drug delivery systems, 9th edition.	Allen L, Popovich N, Howard A.	Lippincot Williams & Wilkins, Phyladelphia	Нема
Aulton's Pharmaceutics: The design and manufacture of medicines	Aulton M.	Churchill Livingstone, London	Нема

Сва предавања и непоходан материјал за рад у малој групи налазе се на сајту Факултета медицинских наука: www.medf.kg.ac.rs

ПРОГРАМ

ПРВИ МОДУЛ

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 1 (ПРВА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Увод у фармацеутску технологију. Фармацеутско-технолошке операције, поступци и опрема. Примена фармакопеја и других приручника у изради лекова. Увод у биофармацију: дефиниција, значај и општи појмови.	Упознавање рада у апотеци. Упознавање са прописима о изради лекова. Рецепт и делови рецепта и контрола исправности рецепта. Фармакопеја и остали приручници. Провера дозирања лекова. Мерење и практичне мере за узимање лекова.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 2 (ДРУГА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Прашкови као лековити препарати: врсте, израда, степен уситњености, испитивање.	Израда и испитивање прашкова. Рецепти из прашкова. Прорачун за израду тритурата.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 3 (ТРЕЋА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Раствори као фармацеутско-технолошки облик; растворљивост. Растварачи, корастварачи. Израда раствора. Испитивања.	Израда и испитивање раствора. Израчунавање концентрације раствора. Разблаживање раствора. Рецепти из раствора.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 4 (ЧЕТВРТА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Екстрактивни препарати. Класификација. Методе екстракције. Сирупи.	Растварачи за екстракцију. Израда и испитивање екстрактивних препарата (мацерата, инфуза, декокта, тинктуре, екстракти). Рецепти из екстрактивних препарата.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 5 (ПЕТА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Паковање лековитих препарата. Примарна амбалажа. Материјали за израду амбалаже. Вода.	Предности и недостаци амбалажног материјала. Паковање течних, получврстих и чврстих лековитих облика.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 6 (ШЕСТА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Суспензије. Израда и испитивање суспензија. Одређивање величине честице код суспензија.	Рецепти из суспензија.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 7 (СЕДМА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Емулзије. Површински активне материје (ПАМ).	Рецепти из емулзија.

ДРУГИ МОДУЛ

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 8 (ОСМА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Колигативна својства. Изотонични раствори, средства за изотонизацију. Офталмолошки препарати.	Осмолаланост и тоничност. Провера тоничности, изотонизација, методе израчунавања количине средства за изотонизацију. Израда и испитивање капи и масти за очи. Израчунавање тоничности капи за очи. Рецепти за дискусију.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 9 (ДЕВЕТА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Методe стерилизације. Стерилни препарати.	Рецепти из стерилних препарата (инјекције и инфузије).

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 10 (ДЕСЕТА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Лековите масти, кремове, гелови и пасте. Технологија израде и испитивање.	Рецепти получврстих лековитих препарата за дискусију.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 11 (ЈЕДАНАЕСТ НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Основи реологије.	Њутнови и не-Њутнови системи.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 12 (ДВАНАЕСТА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Лековити препарати за апликацију у природне отворе тела. Ректална примена лековитих супстанци. Супозиторије, вагиторије.	Израда супозиторија. Одабир подлоге, одређивање фактора истискивања. Рецепти за дискусију.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 13 (ТРИНАЕСТА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Таблете као дозирани облици лекова. Помоћне материје; врсте таблета.	Технологија израде таблета: поступци; уређаји за таблетирање. Рецепти из таблета за дискусију.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 14 (ЧЕТРНАЕСТА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Методe израде и испитивања таблета.	Испитивање таблета. Рецепти из таблета за дискусију.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 15 (ПЕТНАЕСТА НЕДЕЉА):

предавања 2 часа	рад у малој групи 2 часа
Капсуле као облик дозирања лекова. Помоћне материје; врсте капсула; испитивања.	Тврде и меке желатинске капсула. Рецепти из капсула за дискусију.

РАСПОРЕД ПРЕДАВАЊА

АМФИТЕАТАР (С1)

ПОНЕДЕЉАК

12:35 - 13:55

РАСПОРЕД ВЕЖБИ

ПОНЕДЕЉАК

ВЕЖБАОНИЦА ЗА ФАРМАЦИЈУ В17	ВЕЖБАОНИЦА ЗА ФАРМАЦИЈУ В18
14:00-15:30 I група	13:00-14:30 II група
15:30-17:00 III група	14:30-16:00 IV група
17:00-18:30 V група	16:00-17:30 VI група
	17:30-19:00 VII група

[Распоред наставе](#)

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ФАРМАЦЕУТСКА ТЕХНОЛОГИЈА 1

недеља	тип	назив методске јединице	наставник
1	П	Увод у фармацеутску технологију. Фармацеутско-технолошке операције, поступци и опрема. Примена фармакопеја и других приручника у изради лекова. Увод у биофармацију: дефиниција, значај и општи појмови.	Проф. др Ана Барјактаревић
1	В	Упознавање рада у апотеци. Упознавање са прописима о изради лекова. Рецепт и делови рецепта и контрола исправности рецепта. Фармакопеја и остали приручници. Провера дозирања лекова. Мерење и практичне мере за узимање лекова.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
2	П	Прашкови као лековити препарати: врсте, израда, степен уситњености, испитивање.	Проф. др Ана Барјактаревић
2	В	Израда и испитивање прашкова. Рецепти из прашкова. Прорачун за израду тритурата.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
3	П	Раствори као фармацеутско-технолошки облик; растворљивост. Растварачи, корастварачи. Израда раствора. Испитивања.	Проф. др Ана Барјактаревић
3	В	Израда и испитивање раствора. Израчунавање концентрације раствора. Разблаживање раствора. Рецепти из раствора.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
4	П	Екстрактивни препарати. Класификација. Методе екстракције. Сирупи.	Проф. др Ана Барјактаревић
4	В	Растварачи за екстракцију. Израда и испитивање екстрактивних препарата (мачерата, инфуза, декокта, тинктуре, екстракти). Рецепти из екстрактивних препарата.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић сар. Анђела Уштевић
5	П	Паковање лековитих препарата. Примарна амбалажа. Материјали за израду амбалаже. Вода.	Проф. др Ана Барјактаревић
5	В	Предности и недостаци амбалажног материјала. Паковање течних, получврстих и чврстих лековитих облика.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ФАРМАЦЕУТСКА ТЕХНОЛОГИЈА 1

недеља	тип	назив методске јединице	наставник
6	П	Суспензије. Израде и испитивање суспензија. Одређивање величине честице код суспензија.	Проф. др Ана Барјактаревић
6	В	Рецепти из суспензија.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
7	П	Емулзије. Површински активне материје (ПАМ).	Проф. др Ана Барјактаревић
7	В	Рецепти из емулзија.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
8	П	Колигативна својства. Изотонични раствори, средства за изотонизацију. Офталмолошки препарати.	Проф. др Ана Барјактаревић
8	В	Осмолаланост и тоничност. Провера тоничности, изотонизација, методе израчунавања количине средства за изотонизацију. Рецепти из стерилних препарата (инјекције и инфузије).	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
9	П	Методе стерилизације. Стерилни препарати.	Проф. др Ана Барјактаревић
9	В	Израда и испитивање капи и масти за очи. Израчунавање тоничности капи за очи. Рецепти за дискусију.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
10	П	Лековите масти, кремове, гелове и пасте. Технологија израде и испитивање.	Проф. др Ана Барјактаревић
10	В	Рецепти получврстих лековитих препарата за дискусију.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
11	П	Основи реологије.	Проф. др Ана Барјактаревић

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ФАРМАЦЕУТСКА ТЕХНОЛОГИЈА 1

недеља	тип	назив методске јединице	наставник
11	В	Њутнови и не-Њутнови системи.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
12	П	Лековити препарати за апликацију у природне отворе тела. Ректална примена лековитих супстанци. Супозиторије, вагиторије.	Проф. др Ана Барјактаревић
12	В	Израда супозиторија. Одабир подлоге, одређивање фактора истискивања. Рецепти за дискусију.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
13	П	Таблете као облици дозирања лекова. Помоћне материје; врсте таблета.	Проф. др Марина Томовић
13	В	Технологија израде таблета: поступци; уређаји за таблетирање. Рецепти из таблета за дискусију.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
14	П	Методе израде и испитивања таблета.	Проф. др Марина Томовић
14	В	Испитивање таблета.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић
15	П	Капсуле као облик дозирања лекова. Помоћне материје; врсте капсула; испитивања.	Проф. др Ана Барјактаревић
15	В	Тврде и меке желатинске капсуле. Рецепти из капсула за дискусију.	Проф. др Ана Барјактаревић Проф. др Јована Брадић Доц. др Аница Петровић Асс. Маријана Анђић сар. Марко Симић